

år 1536, og ministeren eksemplificerer dette ved at nævne: en middelalderkælder med f. eks. tøndehvælv, rester af sådanne, en facade-mur, et tårn, en murbinding.

I bemærkningerne til lovforslagets § 4 har ministeren bl. a. anført:

»Den automatiske fredning omfatter kun de dele af en bygning, der hidrører fra før år 1536. For den resterende del af en bygning, der indeholder bygningsdele fra før år 1536, gælder, at den for at kunne fredes må opfylde lovens krav i øvrigt.«

Denne formulering er så klar og så præcis og beskriver en bygning udtømmende: nemlig kun den del, der er opført før 1536, og den øvrige resterende del. Den resterende ikke fredede del kan nedrives efter ministerens bemærkninger uafhængigt af den del, der er fra før 1536, og § 4 omfatter juridisk kun denne del.

På denne baggrund og under henvisning til ministerens svar på spørgsmål 1 (optrykt som spørgsmål 11) og 28 (optrykt som spørgsmål 10), må retsvirkningen af lovforslagets § 4 være, at ejerne kan disponere helt uafhængigt af bygningsdele fra før år 1536, når de blot drager omsorg for, at disse bygningsdele ikke direkte beskadiges.

Ministerens supplerende bemærkninger til svaret på spørgsmål 28 må derfor opfattes som værende i strid med de meget klare og præcise bemærkninger til selve lovforslaget, bemærkninger, der må anses for overordnede i forhold til de senere tilkomne og modstridende bemærkninger.

Til nr. 3

Tilføjelsen er identisk med en passus i den nugældende lovs § 6 og forekommer stedse mere relevant, efterhånden som udgifterne til gedigne bygningsmaterialer og gammeldags håndværk mere og mere overstiger den moderne løsning, der ud fra såvel tekniske som økonomiske overvejelser ville være tilstrækkelig for ejeren. Det er derfor essentielt for bygningsbevaringen, at denne bestemmelse bibeholdes, og den bør ikke som sket fjernes fra lovforslaget alene med den motivering, at den hidtil kun har været benyttet i ringe omfang.

Til nr. 4

Krav om statslig overtagelse af hele ejendommen vil – i hvert fald for fredede bygninger beliggende på landejendomme – gøre statens overtagelsespligt illusorisk, idet ingen vil tilpligtes at afstå sit eksistensgrundlag, jorden, og da af staten kan blive tvunget til at vanrøgte en fredet bygning, han ikke længere har råd til at vedligeholde. Set i sammenhæng med statens overtagelsespligt for fredede byejendomme, der kun omfatter den jord, de er bygget på, forekommer bestemmelsen helt urimelig, og de økonomiske motiveringer, der findes i lovforslagets bemærkninger er i bund og grund uholdbare. Statslig overtagelse af privat ejendom med begrænsede bygningsfredningsmidler bør kun omfatte fredede bygninger. Skal erhvervet socialiseres, må det ske på anden måde.

Til nr. 5

§ 12, stk. 2, udhuler totalt den beskyttelse, ejeren har krav på, fordi han ikke får erstatning ved fredningen. Også af hensyn til bygningsbevaringen bør bestemmelsen udgå, idet man kun fremmer forfaldet ved et fratage ejeren muligheden for statslig overtagelse, hvis han ikke længere selv magter den vedligeholdelsesopgave, staten har pålagt ham.

Til nr. 6

Ændringsforslaget indebærer, at bygninger opført før år 1536, der er fredet uden særlig beslutning, jfr. § 4, vil være omfattet af overtagelsesbestemmelserne i § 12. Ejeren af en sådan bygning vil således efter de samme regler, som gælder for andre fredede bygninger, kunne forlange ejendommen overtaget af staten mod erstatning, såfremt han nægtes tilladelse til at nedrive bygningen.

Til nr. 7

Ændringsforslaget er en konsekvens af forslaget til ændring af § 13, stk. 2 (ændringsforslag nr. 6).

Til nr. 8

Mange ejere har afslået statsstøtte til vedligeholdelsesarbejder, som kunne udskydes, idet de frygtede langtidsvirkningerne af en bevaringsservitut, der hindrede dem i om nødvendigt at slippe ud af uoverskuelige